

Bestämmelser för Gesällbrev i:

Hovslagaryrket

Bestämmelserna är framtagna 1982-01-24 och av branschen reviderade (1992, 1996, 1997, 2005, 2007, 2011, 2016, 2019) senast augusti 2022 samt fastställda av Sveriges Hantverksråd 2022-09-30. Gäller från 2023-01-01.

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Svenska Hovslagareföreningen (SHF)

Förkunskapskrav

Gesällprov kan avläggas när ett av följande krav är uppnått:

- Genomgången av SHF godkänd treårig yrkeshögskoleutbildning.
- Examen från av SHF godkänd utbildning plus praktiktid så att sammanlagd heltid i yrket uppgår till minst 4800 timmar.
- Annan väldokumenterad, likvärdig utbildning (t ex internationell) om minst 4800 timmar. Valideras av branschen i varje enskilt fall.

Anordnare av yrkeshögskoleutbildning för hovslagare kan efter överenskommelse med SHF använda gesällprovet som praktisk examen vid slutet av utbildningen.

Gesällprov – allmänna anvisningar

Gesällprovet är ett yrkesprov som skall vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar att Gesällen är väl insatt i yrket och har de teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna. Provet bör avläggas i nära anslutning till att utbildningen slutförs. För att erhålla ett Gesällbrev ska samtliga delar i Gesällprovet vara godkända.

Provanvisningar

Provet består av ett teoretiskt prov samt två praktiska delprov och genomförs enligt Anvisningar för avläggande av Gesällprov i hovslagaryrket, som är framtagna och fastställda av branschen.

Granskning av provet

Ansvarig för granskningen är SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion. Granskarna ska vara opartiska och utses av branschen på uppdrag av Sveriges Hantverksråd. SHF har fastställda regler för granskning som granskarna måste följa.

Om provdeltagaren blir underkänd ska denna inom 14 dagar få skriftlig information om anledningen till detta, samt förslag på hur godkänt resultat uppnås. Andra rutiner kan gälla om provet är en del av en yrkeshögskoleexamen.

Ansökan samt kostnader för Gesällprov och Gesällbrev

Ansökningsblankett för avläggande av gesällprov rekvideras från SHF:s Gesäll & Mästarprovssektion gom@hovslagareforeningen.se eller kansliet@hovslagareforeningen.se.

För information om kostnaderna för att avlägga gesällprov hittar du i provanvisningarna men kontrollera alltid med SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion eller SHF:s kansli för aktuella uppgifter. Kontaktuppgifter finns nedan samt på www.hovslagareforeningen.se

Efter godkänt prov görs en ansökan om att erhålla Gesällbrev hos Gesäll- & Mästarbrevskansliet. Blankett för ansökan/anmälan lämnas ut av SHF. Du betalar en administrativ avgift på 875 SEK (inkl. moms) för Gesällbrevet.

Med Gesällbrevet följer ett Gesällkort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

Kontaktuppgifter:

Branschorganisation:

Svenska Hovslagareföreningen
Alsjö Kroväg 24
443 72 Gråbo

e-post: kansliet@hovslagareforeningen.se
Hemsida: www.hovslagareforeningen.se

Kontaktuppgifter SHF:s Gesäll- & Mästarprovssektion
e-post: gom@hovslagareforeningen.se

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd
Gesäll- & Mästarbrevskansliet
Box 147
793 23 Leksand

Tel. 0247-369 50

www.hantverksrad.se
info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev!

Anvisningar för avläggande av gesällprov i hovslageriyrket

Det teoretiska provet:

Gesällprovets teoridel är skriftlig. Maxtid för provet är fyra timmar. Teoridelen måste vara godkänd innan man får avlägga gesällprovets praktiska delar. Om särskilda behov föreligger kan provet göras muntligt.

Det teoretiska provet behövs inte avläggas om man gått en av branschen (SHF) godkänd utbildning. Kontakta kansliet för uppgift om av SHF godkända utbildningar.

Teoriprovet innehåller ett hundratal frågor, indelade i olika avdelningar. För godkänt resultat måste minst 75 procent rätt svar uppnås totalt. I varje avdelning måste minst 60 procent vara rätt besvarade.

Rättning av det teoretiska provet görs av två av SHF:s granskare. Om provet görs muntligt kommer två granskare att närvara.

Provet innehåller följande avdelningar:

- Hästens anatomi med tonvikt på extremiteterna.
- Hovbeslag
- Enklare korrigeringsåtgärder.
- Hovsjukdomar och sjukbeslag
- Ergonomi.
- Svets och smideskunskap.
- Grundläggande kunskaper för egenföretagare.
- Grundläggande kunskaper om Sveriges djurskydds- och smittskyddslagar.

Litteratur på svenska:

Hovvård – Lars-Erik Magnusson
Fölkorrigerings ABC Uno Yxklinten

Litteratur på engelska:

Horse-Shoeing and the Horse's Foot – Dollar and Wheatley.
The principles of Horseshoeing – Doug Butler
Hickman's Farriery – John Hickman & Martin Humphrey
Corrective Farriery vol. 1 & 2 – Simon Curtis
Farriery- Foal to Racehorse – Simon Curtis
The Principles of Farriery – Chris Colles BVetMed, PhD, HonFWCF, MRCVS and Ron Ware FWCF
The Illustrated Horse's Foot – Christopher C. Pollit

Det praktiska provet

Det praktiska provet är indelat i provdel A och provdel B.

Granskning av de praktiska provdelarna sker enligt en tiogradig skala. Sextio procent av maxpoängen måste uppnås för godkänt prov. Varje delprov granskas för sig. De två provdelarna kan, av praktiska skäl, komma att avläggas i omvänd ordning.

Provdela A:

Skoning av häst med 2 handsmidda skor samt två fabrikksskor på en maxtid av 180 minuter. Lottdragning sker om fram- eller bakhovar ska skos med handsmidda skor. Det är tillåtet att varmsko hästen.

Anvisningar provdel A:

En skoningsplan inkluderande en beskrivning av hästens benställning och rörelser i skritt och trav ska upprättas. Planen redovisas för granskarna innan skoningen påbörjas. Om omständigheter uppkommer som inte kunde förutses, kan skoningsplanen ändras efter överenskommelse med granskarna.

Hästens hovar skall verkas och skos parvis, valfritt om fram eller bak skos först. När första paret hovar är färdigverkade anmäler provdeltagaren detta till granskarna som då betygssätter verkningen. Både fabrikkskorna och de handsmidda skorna måste också granskas innan påspikningen. Vald söm till skorna måste följa med till granskningen.

Om granskningen inverkar på maxtiden utökas provtiden med motsvarande tid.

För godkänt prov ska hästen gå rent vid besiktning efter skoning om den före skoningen inte visade störningar i sina rörelser.

Hålverkning, sömstick, bränning (vid varmskoning) så att hästen reagerar för värmen leder till underkänt prov. Slag eller annan omild behandling av hästen leder till underkänt prov.

Beslag, handsmidda skor

Skor smids i lämplig dimension till hästen. Tjocklek på fram- och bakskor måste vara samma. Skornas bredd måste parvis ha samma mått och passa till hästens hovar. Skorna ska vara falsade och ha minst sex sömhål i varje sko. Storleken på sömhålen ska vara anpassade till hästens hovar. Sömskallens koniska ytor ska passa i sömhålet och glapp får ej finnas. Sömskallens fasade överdel ska vara höjd över skoarmen när sömmet är islaget.

Sömhålet ska till sin lutning följa hovväggens lutning Kappor ska vara ”bob-punchade” eller hammardragna.

Alla gjorda sömhål måste användas. Observera dock att dessa måste vara placerade korrekt i sidodelen av skon.

Falsen ska placeras så att sömhålen följer vita linjen.

Alla kappor ska ligga dikt an mot hoven, inget mellanrum får förekomma.

Raspning på skorna är tillåten.

Kappdon, sänken eller elverktyg är inte tillåtna.

Konkavjärn är inte tillåtet.

Beslag, fabrikksskor

Val av skotyp och storlek ska vara i lämplig dimension till hästens hovar. Sömsstorleken ska vara anpassad till storleken på sömhålen i valda skor, enligt samma riktlinjer som för handsmidda skor. Vid påspikningen måste minst tre sömhål på varje sida användas. Det är inte tillåtet att som fabrikksskor använda i förväg handsmidda skor.

Säkerhet

För att kunna hålla en hög nivå på säkerheten vid provtillfället krävs att skyddsskor används.

Vid smide måste skyddsglasögon och hörselskydd användas.

Inga verktyg/verktygslådor får lämnas inom räckhåll för hästen. Söm och skor får inte lämnas med risk att hästen kan trampa på dessa.

Övrigt

Beroende på årstid och andra omständigheter kan broddhål och/eller snösulor behövas. Tid för att göra broddhål och tillpassning av snösulor belastar inte maxtiden.

Provdel B

Modellskorna är indelade i tre grupper med två skor i varje grupp. På provdagen dras lott om vilken grupp av skor som ska smidas. Maxtiden för provdel B är 70 minuter.

Bilder på modellskorna finns alltid publicerade på Svenska Hovslagareföreningens hemsida.

Anvisningar provdel B:

På bilderna på modellskorna framgår mått och andra specifikationer för varje sko. Söm passande till sömhålen i varje sko måste lämnas till granskarna vid bedömningen. Hammarfinish gäller på smidet. Raspning, sänken eller elverktyg är inte tillåtna.

Omprov

Vid ett underkänt prov finns möjlighet att göra omprov. Omprov görs på det eller de delprov man blivit underkänt på. Det tillåts maximalt två omprov per delprov. Omprov måste göras senast 18 månader efter provtillfället där man blev underkänd.

Övriga upplysningar

SHF anvisar plats för såväl teoriprov som praktikprov. Vid gesällprov som är en del en yrkeshögskoleexamen ansvarar skolan för hela provets genomförande.

All utrustning för genomförande av provdelarna ansvarar provdeltagaren för själv. Exempel på sådan utrustning är städ, ässja, gasol och svets. Smidesjärn och hästskor medtas av provdeltagaren.

Provdeltagaren ansvarar även för att lämplig häst finns. Möjlighet till eventuell sedering av häst finns inte. På vissa ställen kan SHF bistå med häst till självkostnadspris. Det förutsätter att detta överenskommit i god tid före provdagen.

Medhjälpare

Till det praktiska provets delprov A bör provdeltagaren ha med sig en medhjälpare/hästkötare. Medhjälparen får vara till hjälp under provet med renhållning, värmning, släggning, tillhandahålla dryck med mera. Denne får dock inte påverka det praktiska arbetet på häst eller skor.

Ansökan gesällprov

Ansökningsblankett för avläggande av gesällprov rekvideras från SHF:s Gesäll & Mästarprovssektion gom@hovslagareforeningen.se eller kansliet@hovslagareforeningen.se

Bedömningsgrunder

Provdel A

Verkning

1. Lateral-medial balans och dorsal-palmar vinkel.
2. Sula och stråle.
3. Planhet.
4. Helhet, inkl. bedömning om hoven är tillräckligt verkad.

Handsmidda skor i provdel A

1. Sömhålets passning samt val av söm
2. Sömhålets placering.
3. Passform, storlek och anliggning.
4. Smideskvalitet, inkl. kappor och fals

Fabriksskor i provdel A

1. Val av sömstorlek
2. Passform, storlek och anliggning.

Påsömning

1. Sömtag.
2. Nitning.
3. Anliggning.
4. Helhetsintryck.

Provdel B

1. Sömhålets passning och placering.
2. Form och mått.
3. Planhet.
4. Smideskvalitet inkl. fals och kappor

Kostnader för avläggande av gesällprov:

När överenskommelse om datum för gesällprov har gjorts (efter det att din ansökan blivit godkänd) räknas din ansökan som bindande och SHF:s kansli fakturerar dig för gesällprovsavgiften. För eventuell återbetalning krävs läkarintyg.

Teoretiskt prov:	1000 + moms
Omprov teoriprov	1000 + moms
Praktiskt prov	5000 + moms
Omprov delprov A	4000 + moms
Omprov delprov B	1500 + moms

Anmälan/Ansökan Gesällbrev och utdelning

När hela gesällprovet är godkänt kan du ansöka/anmäla till Sveriges Hantverksråd att få ut Gesällbrevet utfärdat. Hantverksrådet tar ut en administrativ avgift för att utfärda Gesällbrevet.

Utdelning av gesäll- och mästarbrev sker ofta via din lokala företags/hantverksförening och du gör valet av utdelningsort i ansökan/anmälan.

Stockholms Hantverksförening anordnar en fin ceremoni i Blå Hallen i Stockholm i början av november varje år som är öppen för alla. Ange Stockholm vid val av utdelningsort

För mera information om val detta prata med Gesäll- och Mästarbrevskansliet telefon 0247 – 369 50
